

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 507/2020-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. októbra 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Olosom, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 25 C 216/2016 z 20. novembra 2018 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 25 C 216/2016 z 22. januára 2019 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 165/2019 z 31. marca 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 25 C 216/2016 z 20. novembra 2018 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 25 C 216/2016 z 22. januára 2019 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 165/2019 z 31. marca 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že v konaní začatom na základe žaloby sťažovateľa (žalobca), ktorou sa v občianskoprávnej veci proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný v 1. rade“), obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný v 2. rade“), a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný v 3. rade“) domáhal určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby z 20. októbra 2016 vykonanej žalovaným v 2. rade na základe návrhu žalovaného v 1. rade. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 25 C 216/2016 z 20. novembra 2018 rozhodol tak že, žalobu zamietol a sťažovateľa zaviazal nahradiť žalovaným v 1., 2. a 3. rade trovy konania v plnej výške.

3. Na základe odvolania sťažovateľa bol rozsudkom krajského súdu potvrdený rozsudok okresného súdu. Podľa názoru sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu nie je prípustný mimoriadny opravný prostriedok. Obe napadnuté rozhodnutia považuje sťažovateľ za zjavne arbitrárne, neodôvodnené a vydané v extrémnom rozpore s obsahom súdneho spisu.

4. Okresný súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že *„K veci je potrebné zdôrazniť, že žalobca sa v tomto a ani inom konaní nedomáhal neplatnosti dobrovoľnej dražby zo dňa 23.6.2016 (N 139/2016, NZ 22723/2016, NCRI 23375/2016) v zákonom stanovenej lehote a s poukazom na uvedené musíme konštatovať, že prvá dobrovoľná dražba zo dňa 23.6.2016 je platná. Od uvedenej dražby je potom potrebné odvíjať ďalšie dôkazy a tvrdenia“*. Citovanú úvahu okresného súdu považuje sťažovateľ za zmätočnú, pretože na dobrovoľnej dražbe konanej 23. júna 2016 nebol udelený príklep žiadnemu subjektu, nemohlo teda dôjsť ani k dotknutiu práv dlžníka, resp. vlastníka predmetu dražby a ten sa ani nemohol domáhať

neplatnosti prvej dobrovoľnej dražby. Žalovaný v 2. rade až 20. októbra 2016 úspešne vykonal opakovanú dobrovoľnú dražbu, pričom už v prípravnej fáze porušil viaceré ustanovenia zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 527/2002 Z. z.“).

5. Krajský súd podľa názoru sťažovateľa plne prevzal argumentáciu okresného súdu a nevyjadril sa k všetkým odvolacím námietkam vzneseným sťažovateľom, svoje rozhodnutie o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania neodôvodnil vôbec. Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí zaoberal iba jednou námietkou, a to nespokojnosťou sťažovateľa so znaleckým posudkom, ktorým bola určená všeobecná cena nehnuteľnosti pre vykonanie dobrovoľnej dražby. Na námietku týkajúcu sa odmietnutia vykonania sťažovateľom navrhnutého dôkazu (výsluchu znalkyne) nereagoval krajský súd nijako. Rozsudok krajského súdu je tak podľa sťažovateľa arbitrárny, pretože odvolací súd musí dať odpoveď na odvolacie námietky.

6. Podľa ťažiskových tvrdení okresného súdu, ako aj krajského súdu súd nemá v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby akúkoľvek kompetenciu posudzovať, či znalecký posudok ako podklad pre vykonanie celého procesu dobrovoľnej dražby má vady a či je zákonný. Podľa okresného súdu a krajského súdu dlžník nemá žiadnu právne účinnú možnosť sa brániť proti nezákonnému znaleckému posudku v rámci procesu dobrovoľnej dražby. Podľa okresného súdu a krajského súdu tak znalecký posudok môže mať aj vady fatálneho charakteru, tento fakt na nezákonnosť procesu dobrovoľnej dražby nemá žiaden vplyv a význam. Uvedený názor konajúcich súdov je v právnom štáte neprípustný, keďže zákon č. 527/2002 Z. z. predpokladá, že v procese dobrovoľnej dražby nebudú porušené súvisiace, subsidiárne, vykonávacie, ako i blanketné právne predpisy. Zmyslom a účelom dražby je predsa dosiahnuť čo najvyšší výtťažok, aby bol spokojný veriteľ, ale aj dlžník, a to výlučne spôsobom *lege artis*. V konaní bolo podľa sťažovateľa preukázané, že znalecký posudok [REDACTED] má zjavné vady. So závermi znaleckého posudku sťažovateľ od počiatku nesúhlasil a namietal ich.

7. Sťažovateľ v konaní predložil druhý znalecký posudok, na základe ktorého bola všeobecná hodnota dražených nehnuteľností vyššia. Žalovaný v 2. rade na dražbe určil vyvolávaciu cenu (najnižšie podanie) vo výške určenej na základe znaleckého posudku [REDAKOVANÉ], ktorá je však objektívne nižšia než všeobecná hodnota predmetných nehnuteľností, následne túto cenu dvakrát po sebe ďalej znížil. Nehnuteľnosti tak boli vydražené za približne 2/3 ich hodnoty, čo je zjavne neprípustné. V danej veci došlo podľa sťažovateľa k neakceptovateľnému umelému zníženiu ceny dosiahnutým vydražením.

8. Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd v konaní odmietol vykonať ním navrhnutý výsluch svedka – znalkyne [REDAKOVANÉ] napriek tomu, že vykonanie tohto dôkazu bolo dôvodné.

9. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu, aby tieto rozhodnutia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava

10 Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušení základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje

len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje Najvyšší súd Slovenskej republiky (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

III.

Právne posúdenie

K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu

18. Pokiaľ ide o rozsudok okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie okresného súdu, keďže ho už meritórne preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

19. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu

20. Predmetom konania vo veci ústavnej sťažnosti je aj rozhodovanie o sťažovateľom namietanom porušení označených práv rozsudkom krajského súdu, ktorým bola právoplatne zamietnutá žaloba sťažovateľa o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, ktorý je podľa jeho názoru nesprávny, arbitrárny a neodôvodnený, pretože krajský súd sa zaoberal len jednou z viacerých podstatných odvolacích námietok sťažovateľa.

21. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

22. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

23. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

24. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k vyčerpaniu právnych prostriedkov, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, uviedol len to, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorý považuje za arbitrárny a ktorý má vady spôsobujúce porušenie práva na spravodlivý proces, nie je možné podať mimoriadny opravný prostriedok.

25. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

26. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27 Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ sa mýli, pokiaľ zastáva názor, že proti rozsudku krajského súdu nebolo prípustné podať dovolanie, pričom ním uvádzané námietky zodpovedajú dôvodu dovolania citovanému v predchádzajúcom bode.

28. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu princíp subsidiarity zakotvený v už citovanom čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

29. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

30. Ústavný súd štandardne vychádza z názoru, že na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí je zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (m. m. I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobne platí, aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti návrhu na začatie dovolacieho konania, jeho opodstatnenosti a pod. Následkom toho sa ústavný súd pri posudzovaní otázky o prípustnosti dovolania v zásade obmedzuje, avšak pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti podľa čl. 127

ústavy je vždy povinný preskúmať svoju vlastnú právomoc z hľadiska, či tejto právomoci nepredchádza právomoc iného súdu, ktorý by bol oprávnený sťažovateľovi poskytnúť ochranu pred namietaným porušením ním označovaných základných práv a slobôd.

31. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

32. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu